

MEMORIA 2024

AMIGAS DA TERRA

ÍNDICE

2

Índice

3

Quen somos

6

Áreas

Recursos Naturais e Residuos

Soberanía Alimentaria

Biodiversidade

Xustiza Climática

Cooperación e Educación para a Transformación Social

23

Activismo e participación

25

Proxectos

27

Colaboracións

30

Onde estivemos

31

As nosas contas

Redacción: Equipo Técnico
Fotos: Amigas da Terra

QUEN SOMOS

Presentación

Amigas da Terra é unha asociación ecoloxista que ten como **misión** o fomento do cambio local e global cara a unha sociedade máis respectuosa co medio ambiente, xusta e solidaria.

Visión: Un mundo onde todos os seres vivos e pobos vivan con dignidade en harmonía coa natureza.

Valores

- Xusta e solidaria
- Próxima ás persoas
- Comprometida socialmente
- Global e local
- Construtiva e positiva
- Educativa
- Activista e reivindicativa
- Aberta e dialogante
- Pacifista e non violenta
- Democrática e participativa
- Independente e laica

Obxectivos

- Protexer o medio ambiente, entendido no seu senso máis amplo.
- Promover alternativas baseadas no desenvolvemento sostible.
- A promoción da educación integral a todos os niveis e en todos os ámbitos, incluíndo de xeito destacado: a promoción de coñecementos e actitudes constructivas e proactivas cara o medio ambiente, a promoción da educación ambiental e a defensa da xustiza social.
- A defensa e desenvolvemento dun medio rural vivo.
- A información e asesoramento e, outros servizos, en materia ambiental, tanto de xeito individual coma formando parte de colectivos.
- A cooperación e solidariedade internacional no marco da conservación do medio ambiente e o Desenvolvemento Sostible nos países do sur global.
- A defensa do feminismo, da xustiza de xénero e interseccionalidade.

Organigrama

Xunto con outras organizacións análogas e homónimas, está integrada en Amigos de la Tierra, unha ONG clásica no estado español, que vén traballando de forma continua máis de vinte e cinco anos. Esta organización forma parte á súa vez de Friends of the Earth International (Amigos de la Tierra Internacional), organización nada nos Estados Unidos, Reino Unido e Suecia no ano 1971 e que foi estendéndose ata o día de hoxe a 73 países dos 5 continentes.

España figura como membro no ano 1979.

Xunta Directiva

Presidenta: María Durán Beloso

Secretaria: María Teresa Muñiz Álvarez

Tesoureira: Virginie Weichmann

Equipo Técnico

Laura Casal Guillán: Técnica Área de Cooperación e EpTS

María Durán Beloso: Técnica Área de Recursos Naturais e Residuos

Patricia Iglesias Fernández: Técnica de Educación para a Transformación Social (EpTS)

Sabela Rubio Caamaño: Técnica Área de Recursos Naturais e Residuos

Ángel Vázquez Dorrió: Técnico de Voluntariado e Administración

Persoas socias e voluntarias

Amigas da Terra conta actualmente con 114 persoas socias, entendo por tal aquelas que cumpren os requisitos do artigo 7º dos Estatutos: “Poderan ser integrantes da asociación todas aquelas persoas físicas (maiores de idade e con plena capacidade de obrar) ou xurídicas (tralo acordo do órgano competente), que reúnan os seguintes requisitos: a.persoas que teñan interese no desenvolvemento dos fins da asociación, b.que formalicen a súa integración mediante a cobertura do documento de incorporación”.

Plataformas ás que pertencemos

Alianza pola Emerxencia Climática

Alianza Residuo Cero

Arredor do rural: comunidade de saberes e accións

Break free from plastic

Consello Forestal de Galicia

Consello Galego de Medio Ambiente

Consello Municipal de Cooperación Internacional e Solidariedade (Concello de Vigo)

Comité de Defensa do Monte Galego

Coordinadora “Eólica así non”

Coordinadora Estatal Stop Gandeiría Industrial

Coordinadora Galega de ONGD

Cousa de Raíces

Movemento Galego Polo Clima

Plataforma para a Defensa da Cordilleira Cantábrica

Plataforma pola Protección da Serra do Galiñeiro

Plataforma “Por un monte galego con futuro”

Plataforma por un novo modelo enerxético

Plataforma “Galiza Non Se Vende”

Plataforma “Galiza Sen Gas”

Plataforma Ríos Limpos

Plataforma Stop Eólicos Xurés-Celanova

Surexport, fóra!

Rede Composta

Rede Retorna

Zero Waste Europe

ÁREAS

Recursos Naturais e Residuos

Durante este ano a formación e capacitación na mestría en compostaxe e a cultura residuo cero, constituíron as bases de traballo desta área na organización. A apertura da mirada cara ás alternativas á moda rápida vinculadas coa economía circular e a proposta do dereito a reparar, foron tamén elementos relevantes do noso traballo.

A continuidade no traballo da comunidade residuo cero nas universidades galegas, marcou a apertura clara cara a visión residuo cero que levamos anos promovendo: creación e fortalecemento dunha comunidade crítica, pro-activa e transformadora do sistema socio-ambiental no que estamos entrelazadas.

A mestría en compostaxe desvirtualizouse coas primeiras formacións presenciais e chegou a persoas de concellos rurais que son hoxe xa novas Mestras composteiras formadas nos seus concellos.

Ademáis, na segunda metade do ano comezamos un traballo de visibilización das políticas da chamada “economía circular” e da súa viraxe cara un instrumento que perpetúa a sobreproducción, sobreconsumo e o despilfarro de recursos naturais e sobreproducción de residuos a través da publicación dun informe de investigación.

Mestría en Compostaxe

Organizamos dúas formación en mestría en compostaxe, unha en formato mixto e a primeira en formato presencial, en colaboración co Lar do Reque, en Lugo. Ambas formaron parte da convocatoria IRPF da Xunta de Galicia.

Esta formación persegue aportar aptitudes e coñecementos a poboación en situación de desemprego e dar resposta á problemática ambiental de residuos. Supón por unha banda unha alternativa real de emprego para persoas en situación de especial vulnerabilidade, tales como mulleres, persoas entre 35 e 45 anos, residentes en zonas rurais e/ou áreas protexidas, persoas migrantes, persoas con diversidade funcional, entre outros colectivos. E por outro, ofrecer solucións á problemática ambiental na xestión de residuos, cumprindo coa obrigatoriedade de recoller de xeito separado a fracción orgánica dos residuos municipais e xestionala preferentemente mediante compostaxe.

Para estas formacións contamos cos mellores profesionais neste ámbito de todo o estado e espazos nos que desenvolver as prácticas a través de experiencias vivenciais moi enriquecedoras. Como resultado, formamos a 24 persoas capacitadas para desenvolver plans municipais de compostaxe doméstica e comunitaria.

Comunidade residuo cero

O grupo de activistas de Amigas da Terra traballamos no mantemento e crecemento da comunidade e na creación de iniciativas que esta comunidade inspira. Activistas de todo o territorio galego levaron a cabo actividades como obradoiros de reparación de roupa, accións de rúa contra a moda rápida, cafés repair, encontros para explorar o urbanismo feminista, e outros para coñecer diversas loitas do territorio. Todos eles son piares importantes que axudan a construír unha comunidade que amosa o (auto-)coidado e a colectividade como o camiño cara a transformación socio-ecolóxica que soñamos. Isto o levamos a cabo integrando encontros virtuais e presenciais para fomentar a participación.

Alargascencia e Reparabilidade

O dereito a reparar debería ser un dereito universal accesible e alcanzable por norma para todas as persoas e ao mesmo tempo supón unha proposta para reducir o uso de novos materiais e unha solución para frear a sobreproducción de residuos. Partindo desta idea, durante este ano tentamos achegar este concepto á cidadanía máis nova a través de Repair Cafés; que son espazos informais de reparación, de encontro, de libre acceso, de intercambio de saber e de loita contra a cultura de usar e tirar, nos que se reparan pezas, electrodomésticos, electrónica, xoguetes etc., para así darlles múltiples vidas ás cousas.

Informe: Minerais para a transición enerxética e dixital

Dende a coordinación estatal publicouse este informe no que se calcula canto aumentará a demanda de minerais ao implementar os plans de transición enerxética e dixital en España de aquí a 2050, así coma o potencial de reciclaxe e medidas de economía circular e aforro para cubrir unha parte dela. Dende Galicia ocupámonos de darlle difusión e comezar a poñer o debate na mesa, xa que constituirá unha das liñas de traballo de futuro da organización.

Presión Política

Alianza residuo cero: A alianza residuo cero xunta o traballo e experiencia das principais organizacións ecoloxistas do estado en maetría de residuos. Este espazo constitúe unha importante oportunidade de xuntar esforzos e fortalecer o noso traballo.

Este ano, o traballo feito a través dela centrouse na presión feita aos partidos políticos de Galicia que concurrían ás eleccións autonómicas, facendolles chegar un documento de propostas para unha lexislatura cunhas políticas de residuos baseadas no residuo cero e na xestión social e ambientalmente responsable. Presentamos ademais alegacións ao novo Real Decreto de Envases e ao Plan Galego de residuos.

Soberanía Alimentaria

Cara unha a transición agroecolóxica do modelo agroalimentario global

En outubro celebrouse o **2º encontro de “Plantámonos”** en Allariz, co obxectivo de fortalecer o movemento pola soberanía alimentaria e identificar estratexias para avanzar cara a un modelo de produción agroecolóxica. Participaron máis de 200 persoas de 50 colectivos de todo o Estado.

Recibimos tamén a **visita dunha activista e campesiña hondureña**, Ana Francisca Sánchez, que compartiu espazos de diálogo e intercambio de experiencias con outras produtoras do territorio español xunto ca participación nun webinar polo Día da Alimentación. Ademais na súa estancia na nosa terra participou en encontros ca base social, nunha mesa redonda de defensoras da terra na universidade así como en visitas institucionais en Cooperación Galega e no SEPIU (Servicio de Participación e Inclusión Universitaria) da Universidade de Santiago de Compostela.

No outono tamén celebramos **obradoiros de horta e cociña agroecolóxica** para promover a “dieta climática” e fomentar unha alimentación sostible e saudable.

No obradoiro de cociña usamos alimentos de proximidade e tempada para cociñar, e no obradoiro de horta achegámonos a proxectos agroecolóxicos para aprender e cultivar xuntas.

Rede de Eco Hortas Escolares

A través de dous proxectos de Educación para o Desenvolvemento, financiados pola Xunta de Galicia, continuamos co fortalecemento da Rede de Eco Hortas Escolares, impulsada por Amigas da Terra e que conta na actualidade con 14 centros participantes (6 dos cales participan a través do programa de innovación educativa Plan Proxecta).

No 2024 leváronse a cabo as seguintes actuacións:

-Como novidade deste curso, planificouse a implementación dun sistema (piloto) de coordinación e seguimento cos centros que ten por obxectivo mellorar a integración da horta a nivel de centro, o seguimento continuo do proxecto e a participación da comunidade educativa. 6 centros participan deste novo sistema de coordinación. En 2024 fíxose unha xuntanza inicial con cada un deles e en 2025 levaranse a cabo reunións de seguimento conxuntas

-Todos os centros, reciben o apoio técnico preciso para desenvolver durante o curso escolar actividades de horta con diferentes grupos de alumnos/as.

-No 2024 iniciou a celebración do curso de “Horta Escolar Ecolóxica”, que se extenderá ata 2025 e que combina sesións presenciais e online e que inclúe a celebración do III Encontro da Rede.

-Continuidade no acompañamento e formación aos grupos de familias voluntarias constituídos en 5 dos centros integrados. No primeiro trimestre do curso 24-25, levouse a cabo en 2 centros un taller de indagación para a identificación conxunta de necesidades e a elaboración dun plan de traballo individualizado. Nos outros as familias incorporáronse ao sistema de coordinación, polo que non foi preciso este espazo.

Charlas e obradoiros

Compartimos unha mesa redonda con produtores locais na Jornada de Consumo Responsabel, que organizaron en Santiago de Compostela o Sindicato Labrego Galego, falando de Alimentos Kilométricos.

Tamén levamos a cabo un obradoiro de cociña sostible no CEE de Panxón, en colaboración coa CGONGD, para afondar nos impactos que ten a nosa alimentación e aprender a elaborar receitas con produtos de proximidade e con alimentos alternativos que nos axuden a reducir o consumo de carne.

Hortas comunitarias

Continuamos a poñer a disposición da sociedade que estea interesada en cultivar de xeito agroecolóxico as hortas comunitarias da Universidade de Vigo e a Horta da Terra en Ourense.

Biodiversidade

No 2024, proporcionamos asesoramento xurídico e denuncias ambientais e presentación de alegacións a diferentes textos sometidos a consulta pública grazas a implicación de socias/os, e voluntarias/os que colaboraron neste servizo. Así, presentamos máis de un centenar de escritos en diferentes organismos da administración pública estatal, autonómica e local e ante o SEPRONA e Policía Autonómica.

Xunto con outras entidades ecoloxistas e plataformas, vímonos opoñendo e **rexecemos o proxecto de fábrica de celulosa de Altri mediante alegacións e apoio ao movemento social**. En conxunto con outras entidades ecoloxistas, estivemos preparando un informe sobre os impactos socioambientais e financiamento público do proxecto. Solicitamos aos concellos da ribeira do Ulla unha declaración dos dereitos do río, alertamos ao ministro Luis Planas do grave impacto da macrocelulosa de Altri nos sectores primarios galegos e tamen solicitamos á Unión Europea que non financie a macrocelulosa.

Tamén denunciaremos o proxecto de reapertura da Mina de Touro e os vertidos continuos de augas que están a acontecer nos ríos Portepego, Pucheiras, afectando tamén ao resto da conca fluvial. Tamén presentamos alegacións contra as autorizacións mineiras de concesión de Explotación “San Rafael”, e permisos de investigación Andrea, e Novo Cima.

Continuamos realizando **alegacións contra diferentes parques eólicos**.

En relación aos **recursos hídricos**, denunciaremos obras no río Lagares, central reversible de Meirama, estación de bombeo Runa baleirado do encoro de Gudín, autorización de augas en Sarria, concesión de augas da Mina de Touro e emisario de Alcoa en San Cibrao. Ademais de verteduras de augas aos diferentes ríos nos concellos de Oleiros, Vereá, Arcade, Baldaio, Melón; Santa Cruz, Carballo, Arnoia, San Cibrao, Pontevedra, Vigo...

Na **temática forestal**, formulamos unha queixa sobre o PLADIGA e realizamos denuncias de talas de árbores na Ribeira Sacra, Parada do Sil, Oza, Cesures, Santa Cruz, Oleiros, Ourense, Arnoia, A Peroxa e Vigo.

Ademais, denunciaremos vertedoiros ilegais de residuos nos concellos de Vereá e de Xunqueira de Espadañedo e tamén sobre diferentes probas deportivas que afectan ao medio natural nos concellos de Toen, Manzaneda, Piñor e Folgoso do Caurel.

Para a protección de fauna denunciámos a problemática das aves mortas a causa da **gripe aviar** e realizamos varios informes sobre a súa incidencia no parque das Illas Atlánticas, así como da situación da cetrería na Arribada en Baiona, a expansión do visón americano e a ampliación dunha granxa en Congostro.

Por último, realizamos diversas denuncias contra a destrución do patrimonio como as mámoas no concello de Nogueira de Ramuín e o bosque fósil mariño en Santa Cruz, xunto con denuncias para a protección das dunas da praia do Vao e de Vilarrube.

Xunto con 31 colectivos ecoloxistas e naturalistas galegos reclamamos a ampliación urxente e a mellora da xestión dos espazos naturais protexidos do país no Día Europeo da Rede Natura 2000.

En relación a actividades de **activismo forestal** realizamos **dous roteiros de restauración forestal** no concello de Castro Caldelas, visitando os montes veciñais en man común de Tronceda e da Serra de Mazaira en Castro Caldelas, Ourense. Tamén organizamos unha **xornada de activismo forestal** na que as persoas participantes puideron coñecer o traballo e obxectivos da Comunidade de Montes de Froxán, Lousame (A Coruña) colaborando nos traballos comunitarios de deseucaliptización da zona.

Realizamos ademais un vídeo para difusión posterior en redes sociais. Como representantes no Consello Forestal de Galicia volvemos reiteradamente a pedir que haxa unha mesa de traballo sobre os incendios e presentamos varias queixas sobre o Plan de prevención e defensa contra incendios forestais de Galicia (PLADIGA) que segue sen cumprir os seus obxectivos.

Na **temática pesqueira** participamos na iniciativa de recollida de sinaturas de protección das actividades pesqueiras e marisqueiras e contribuímos a que se chegara, ao final en total 19.000 sinaturas. Apoiamos tamén a manifestación en defensa do mar fronte á situación creada pola chegada masiva de materiais plásticos ás costas galegas. Seguimos representando na mesa de ciencia pesqueira a nivel estatal e pedimos a xunto con WWF a participación pública en REDEMAR. Asistimos a sesión de traballo galega sobre a estratexia nacional para a conservación do corvo mariño cristado. Tamén colaboramos con WWF nun estudo da situación da anguía e da angula no curso baixo do Miño. Por ultimo, realizamos un roteiro interpretativo en Panxón para para ver o “bosque fósil” de Patos que contou con unha gran afluencia.

Finalmente, contribuímos a difusión de varios informes elaborados dende “Amigas de la Tierra”. No informe “Dereito á Natureza, Dereito á Cidade” presentamos medidas para garantir o acceso a unha vivenda digna e o dereito a espazos verdes. No informe, “Cara á restauración de ecosistemas sostida pola comunidade”, elaborado onda a Fundación Entretantos, analizamos procesos de participación na restauración de ecosistemas e compartimos unha guía práctica para as comunidades que queiran levar a cabo unha xestión do territorio baseada en procesos comunitarios.

Xustiza Climática

No 2024 esta área diminuíu a súa actividade sobre todo no que respecta ao impulso das comunidades enerxéticas dado que xa rematou o proxecto LIFE despois de case dous anos. Aínda que por outra banda, grazas ás nosas activistas, seguimos participando activamente na resposta da sociedade civil fronte á invasión de macroproxectos eólicos.

En canto ás **comunidades enerxéticas** en marzo participamos nas Xornadas de Traballo Social que se celebraron no Campus de Ourense da UVigo, expoñendo o noso traballo nunha mesa redonda en canto a crise enerxética, pobreza enerxética e comunidades enerxéticas. En maio levamos a Pontevedra unha exposición centrada na pobreza enerxética, amosando as experiencias das loitas activistas en diferentes países, que inauguramos xunto ca presidenta da Rede Europea contra a Pobreza en Galicia

.En outubro estivemos na Feira do Mercado Social en Ribadeo falando da súa potencialidade como ferramenta útil da economía social e solidaria xunto con Nosa Enerxía e a Comunidade de Montes de Tameiga. E cara final de ano, no marco da celebración da COP29, participamos en Vigo nunha mesa redonda co título “Comunidade Enerxéticas, o camiño cara unha transición enerxética xusta” xunto cas anteriores organizacións ademais da Federación Galega de Ecoloxistas en Acción, Amnistía Internacional e GreenPeace.

Este ano formamos parte da primeira edición da **Escola de calor**, un proxecto da USC e Universidade de Toulouse que busca visibilizar a importancia da adaptación dos espazos ao cambio climático, construír relato e crear rede. O noso papel foi o de axudar a construír esa rede de entidades locais e contribuír ao debate ampliando o foco cara a biodiversidade, participación e comunidades enerxéticas.

Ao longo de todo o ano participamos activamente na difusión de actividades de colectivos que se opoñen ao espolio enerxético do noso territorio.

Colaboramos ca **Burla Verde**, unha romería festivo-formativa-reivindicativa, en xuño no Courel para loitar contra a depredación enerxética do territorio. Isto serviu de prólogo para a mobilización que se celebrou en novembro na cidade de Ourense (dándolle continuidade a outras manifestacións previas que houbera en Lugo, Vigo, Ferrol ou Pontevedra) desta volta baixo o paraugas do colectivo **Afiando O Vento** do cal fomos parte moi activa. Durante as semanas previas e xa dende setembro tiveron lugar diferentes actividades como a proxección do documental "Vidas Irrenovables", teatro foro, foliada, roteiros, contacontos, exposición fotográfica e diferentes faladoiros, conversatorios e palestras.

Seguimos participando na **Coordinadora Eólica Así Non**, que estivo centrada sobre todo nas accións xurídicas, fundamentais na paralización da invasión eólica aínda que sen abandonar as mobilizacións na rúa como a concentración diante do parlamento galego en decembro coincidindo co día no que se aprobaba definitivamente a lei dos orzamentos. Nesta mesma liña de traballo tamén presentamos numerosas alegacións a proxectos de implantación de parques eólicos no país.

E no referente a outras plataformas, seguimos apoiando a labor de denuncia do abandono do gas fósil antes do 2035 dentro da **Plataforma Galiza sen Gas**.

Cooperación e Educación para a Transformación Social

Alianzas acuícolas entre o sector cooperativo, para o crecemento económico e redución de impactos ambientais en zonas de áreas protexidas de Chinandega

Da man de Fundación Lider e a Universidad Nacional Autónoma de Nicaragua (UNAN-León), rematamos este proxecto no que traballamos con 12 cooperativas do sector pesqueiro e acuícola ubicadas en 2 municipios do departamento de Chinandega (El Viejo y Somotillo).

Sistematizáronse experiencias de mulleres que lograron unha participación significativa e real no sector pesqueiro, celebráronse talleres mixtos sobre roles de xénero nas cooperativas e realizáronse campañas de protección ambiental do ecosistema de manglar.

Tamén se estableceron estanques para a cría artesanal de camarón e se mellorou a cría de pargo en gaiolas flotantes. Unido a iso, mellorouse tamén a comercialización dos produtos pesqueiros.

Mellora da produtividade e a xestión ambiental das áreas naturais vinculadas á actividade acuícola e porcina de Chinandega, coa participación da comunidade escolar

O Fondo Galego de Cooperación financiou este proxecto que Amigas da Terra desenvolveu xunto coa Asociación para el Desarrollo del Norte de Chinandega (ADENOC) ata marzo de 2024.

Realizáronse 5 xornadas de reforestación de mangle na Reserva Natural Delta del Estero Real e unha xornada de plantación de árbores e frutais en zonas de recarga hídrica. En canto ás granxas porcinas, ademais das melloras de infraestrutura, 4 grupos capacitáronse sobre técnicas e procedementos para a elaboración de concentrados para a alimentación dos porcos, e sobre o uso axeitado de instrumentos e produtos da caixa de auxilios veterinarios para o diagnóstico e tratamento de enfermidades.

Tamén se estableceron alianzas con actores locais para a realización dun diagnóstico de residuos plásticos e a concertación dun plan de acción sobre economía circular do plástico reciclado para ser entregado a empresas recicladoras, en 5 municipios onde se levou a cabo o proxecto.

Finalmente, en canto á mellora de infraestrutura en granxas acuícolas construíse unha estación de bombeo para realizar recambios de auga nos estanques e unha caseta para a produción de microorganismos eficientes para mellorar a alimentación do camarón e a calidade da auga de cultivo.

Mellora da equidade de xénero, a soberanía alimentaria e a dinamización económica local co exercicio dos dereitos políticos, económicos, sociais, culturais e ambientais das mulleres rurais en Pespire (Honduras)

En colaboración coa Asociación de Desenvolvemento Pespireño (ADEPES) rematamos un proxecto en Honduras ligado a estes ámbitos: equidade de xénero, produción agroecolóxica sostible e desenvolvemento económico local.

Como resultado do proxecto fortaleceuse a Oficina municipal de la Mujer (OMM) e a Red municipal de mujeres de Pespire (RMMP), coa construción participativa dunha análise sobre a situación actual das mulleres e a elaboración participativa do Plan Operativo Anual da OMM con orzamentos municipais específicos de xénero.

No ámbito agroecolóxico desenvolveuse un proceso formativo en 3 escolas de campo agroecolóxicas, 3 parcelas de produción artesanal de sementes, 12 hortos biointensivos de referencia e 159 hortos biointensivos manexados por mulleres en 12 comunidades do municipio de Pespire.

En canto á mellora da situación económica das mulleres, logrouse o fortalecemento das capacidades de 12 caixas rurais. Establecéronse 6 emprendementos individuais e 7 emprendementos colectivos.

Apoderamento para o exercicio dos dereitos das mulleres rurais coa participación social e política e unha vida libre de violencia, a soberanía alimentaria e a nutrición saudable e o acceso a recursos económicos no Corpus e Orocuina (Honduras).

A defensa dos dereitos sociais, económicos e ambientais das mulleres rurais é o obxectivo central deste proxecto, financiado pola Cooperación Galega. O proxecto, que iniciou en 2023 e rematará en 2025, conta coa colaboración da Asociación de Mujeres Defensoras de la Vida (AMDV).

No tocante á equidade de xénero, melloráronse as capacidades organizativas e de incidencia de Redes Municipais de Mujeres e as Oficinas Municipais da Muller de El Corpus e Orocuina, e desenvolveuse un proceso de acompañamento de conselleiras e promotoras legais comunitarias e operadores de xustiza municipais e rexionais para a prevención da violencia contra mulleres e as nenas, o acceso á xustiza de xénero e o acompañamento de defensoras e vítimas de violencia.

No eido alimentario, formáronse 73 promotoras comunitarias agroecolóxicas en 6 escolas de campo onde se promove o método de cultivo biointensivo. Están a producir de forma artesanal sementes nativas de 4 variedades de grans básicos e hortalizas. Establecéronse tamén 12 hortos biointensivos de referencia e 6 parcelas demostrativas de produción artesanal de sementes para a transferencia de coñecementos en 137 hortos biointensivos de 17 comunidades. Ademais, mellorouse o estado nutricional de 27 nenas/os.

Por último, no relativo aos dereitos económicos das mulleres, melloráronse as capacidades de deseño de plans de negocio, xestión financeira e innovación de 2 grupos organizados de mulleres e 18 mulleres emprendedoras.

Promovendo ecosistemas resilientes como base para a seguridade alimentaria e o crecemento económico sostido de comunidades rurais de Río San Juan, Nicaragua

Esta iniciativa desenvolveuse da man da nosa contraparte Asociación para el Desarrollo Local Ecosostenible en Río San Juan (ASODELCO), co apoio de Cooperación Galega.

O proxecto, que rematará a principios de 2025, traballou cun total de 14 grupos, entre cooperativas e grupos de produtores/as agrícolas, dedicados á actividade cacaotera, turística, grans básicos, hortos e educación.

Fortalecéronse as capacidades locais para impulsar procesos participativos e incluíntes de xestión ambiental, mellorouse a xestión da agrobiodiversidade en sistemas produtivos agrícolas e agroforestais e o acceso da muller aos medios de produción.

Apoderamento de mulleres rurais vulnerables para o exercicio dos seus dereitos coa participación social e política, a prevención da violencia de xénero, a soberanía alimentaria, a restauración ambiental e o acceso a recursos económicos en Santa Ana de Yusguare (Honduras).

Neste novo proxecto, financiado por Cooperación Galega e que se desenvolverá entre os anos 2024 e 2025, contamos de novo coa colaboración da Asociación de Mujeres Defensoras de la Vida (AMDV).

Estrutúrase ao redor de tres grandes resultados. No primeiro resultado (xustiza de xénero), o obxectivo é o fortalecemento institucional da Oficina Municipal da Muller e a Rede Municipal de Mujeres de Santa Ana de Yusguare así como o acompañamento integral de 20 conselleiras e promotoras legais comunitarias e operadoras/é de xustiza para a prevención e resposta á violencia de xénero.

En canto ao resultado 2 (soberanía alimentaria) estableceranse alternativas comunitarias para a produción sostible de alimentos nutritivos e para combater a desnutrición infantil.

Por último, no resultado 3 (desenvolvemento económico), promoverase o emprendemento económico das mulleres rurais a partir de negocios agroecolóxicos.

Educación para a Transformación Social (EpTS)

Mulleres bravas de Honduras e Galicia. Tendendo pontes entre defensoras da vida. Fase II

Durante 2024 continuamos con esta segunda fase do proxecto que se iniciara en 2023, en colaboración con Enxeñería Sen Fronteiras. A proposta tivo como meta visibilizar as problemáticas globais relacionadas coa sobreexplotación de recursos naturais en todo o mundo e que afectan especialmente aos países empobrecidos (extracción de materias primas, produción de enerxía, e explotación da terra, entre outras). A través da conexión das realidades de Honduras e Galicia, abordamos a reflexión sobre os impactos ambientais e sociais do noso actual modelo de consumo e desenvolvemento, así como alternativas sostibles de xestión dos recursos que exemplifiquen que outro modo de producir, consumir e vivir, é posible.

Isto materializouse na viaxe a Galicia de 3 mulleres hondureñas, activistas e labregas, para participar en espazos de encontro con plataformas e colectivos activistas de defensa do territorio e a economía social, e charlas en universidades. Unha das activistas realizou unha estadía de longa duración, de ao redor de un mes de duración, convivindo con diferentes mulleres labregas galegas pertencentes ao Sindicato Labrego Galego. Tamén se exploraron novas formas de achegarse á comunidade universitaria destacando a participación dun proxecto de innovación educativa en aprendizaxe-servizo (ApS) na materia Gobernanza, Globalización e Dereitos Humanos da Universidade de Vigo.

Como parte da estratexia para visibilizar o enfoque da cidadanía global nestas plataformas de resistencia realizouse unha completa campaña de comunicación da man de Agareso. Ademais, realizáronse formacións presenciais de comunicación de guerrilla con plataformas de defensa do territorio de Galicia

ACTIVISMO E PARTICIPACIÓN

Durante este 2024 seguimos a consolidar o posto de fortalecemento local, encargado entre outras cousas da transmisión da cultura dos coidados na nosa base social e no fomento da participación, especialmente das persoas activistas. Así, durante este ano melloramos o protocolo de acollida para activistas e fixemos varias sesións de acollida a persoas que se achegaron á organización. Unha parte delas procedentes do proxecto Comunidade Residuo Cero, e outra parte interesadas no traballo de Amigas da Terra despois de acudir a algunha das nosas actividades.

As persoas acollidas tiveron unha formación básica sobre a asociación e ofrecéuselles a posibilidade de entrar a formar parte como activistas, a darse de alta nas listas de correo electrónico e no grupo de Telegram da entidade para poder saber das actividades que organizamos e participar.

Actividades

Como parte do traballo de fortalecemento da participación e o activismo dinamizouse un debate virtual sobre a postura da asociación fronte aos proxectos de macro-eólicos, un tema importante, complexo e profundo ao que lle demos mais espazo para atendelo con tempo, enerxía e coidados. De aquí saíron uns acordos que se ratificaron na asemblea de persoas socias que este ano se celebrou en Silleda.

Neste espazo, ademais de presentar a memoria de actividades, os plans de traballo de todas as áreas, as contas do exercicio pasado e o orzamento para o seguinte, tamén tivemos tempo para debater e tomar outras decisións. Así, levamos a debate a elaboración de alternativas creativas para aumentar os fondos propios, a continuidade do posto de fortalecemento e unha proposta de formación interna en torno a facilitación de grupos. Concretamente, este último punto materializouse da man das compañeiras de Suburbia, por un lado nunha formación en xullo sobre xestión de grupos e conflitos para crear espazos de participación máis sans e transformadores. E por outro, a volta do verán organizamos un encontro para seguir indagando sobre as estratexias de participación en Amigas da Terra, a partir do cal se estableceron distintos grupos de traballo formados por activistas e equipo técnico.

Outras das actividades a destacar foi a participación nos encontros da Rede Galega polo Decrecemento que se deron en diferentes localidades galegas onde participaron activistas e socias da entidade. Destacamos que fomos sede do de Ourense e a forte implicación nos de A Teixeira onde se constituíron grupos de autoformación e apoio mutuo.

Se tes interese en participar en Amigas da Terra escríbenos a activistas@amigasdaterra.net ou sigue as instrucións do apartado de voluntariado e activismo da nosa web.

PROXECTOS

“Alianzas acuícolas entre o sector cooperativo, para o crecemento económico e redución de impactos ambientais en zonas de áreas protexidas de Chinandega, Nicaragua”

Financiador: Xunta de Galicia

Data inicio e fin: 2022-2024

Importe (subvención): 175.000,00€

Beneficiarios/as: 286 persoas

Área: Cooperación

“Mellora da equidade de xénero, a soberanía alimentaria e a dinamización económica local co exercicio dos dereitos políticos, económicos, sociais, culturais e ambientais das mulleres rurais en Pespire (Honduras)”

Financiador: Xunta de Galicia

Data inicio e fin: 2022-2024

Importe (subvención): 175.000,00€

Beneficiarios/as: 571 persoas

Área: Cooperación

“Apoderamento para o exercicio dos dereitos das mulleres rurais coa participación social e política e unha vida libre de violencia, a soberanía alimentaria e a nutrición saudable e o acceso a recursos económicos en El Corpus e Orocuina (Honduras)”

Financiador: Xunta de Galicia

Data inicio e fin: 2023-2024

Importe (subvención): 185.000,00€

Beneficiarios/as: 1.025 persoas

Área: Cooperación

“Promovendo ecosistemas resilientes como base para a seguridade alimentaria e o crecemento económico sostido de comunidades rurais de Río San Juan, Nicaragua”

Financiador: Xunta de Galicia

Data inicio e fin: 2023-2024

Importe (subvención): 185.000,00€

Beneficiarios/as: 175 persoas

Área: Cooperación

“Mellora da produtividade e a xestión ambiental das áreas naturais vinculadas á actividade acuícola e porcina de Chinandega, coa participación da comunidade escolar”

Financiador: Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade

Data inicio e fin: 2023-2024

Importe (subvención): 25.000,00€

Beneficiarios/as: 122 persoas

Área: Cooperación

“Apoderamento de mulleres rurais vulnerables

para o exercicio dos seus dereitos coa participación social e política, a prevención da violencia de xénero, a soberanía alimentaria, a restauración ambiental e o acceso a recursos económicos en Santa Ana de Yusguare (Honduras)”

Financiador: Xunta de Galicia

Data inicio e fin: 2024-2025

Importe (subvención): 144.515,77€

Beneficiarios/as: 1.008 persoas

Área: Cooperación

"Rede de Eco Hortas Escolares"

Financiador: Xunta de Galicia

Data inicio e fin: 2024-2025

Importe (subvención): 27.925,00€

Beneficiarios/as: 739 persoas

Área: Cooperación (Educación para a Transformación Social)

*"Mulleres bravas de Honduras e Galicia. Tendendo pontes entre defensoras da vida. Fase II" **

Financiador: Xunta de Galicia

Data inicio e fin: 2023-2024

Importe (subvención): 45.000,00€

Beneficiarios/as: 156 persoas

Área: Cooperación (Educación para a Transformación Social)

**Proxecto en consorcio con Enxeñería Sen Fronteiras Galicia*

"Fomento e realización de actividades de voluntariado"

Financiador: Xunta de Galicia

Data de inicio e fin: 2024

Importe: 1.678,49€

Beneficiarios/as: 35 persoas

Área: Voluntariado

"A Universidade en Acción polo Residuo Cero"

Financiador: Xunta de Galicia

Data de inicio e fin: 2024

Importe (subvención): 15.332,68€

Beneficiarios/as: 28 persoas

Áreas: Voluntariado e Recursos Naturais e Residuos

"Mestría en compostaxe para a Xuventude"

Financiador: Xunta de Galicia

Data de inicio e fin: 2023

Importe (subvención): 28.655,26€

Beneficiarios/as: 48

Área: Recursos Naturais e Residuos

"Defender a natureza, restaurar a vida"

Financiador: Xunta de Galicia

Data de inicio e fin: 2024

Importe: 6.864,62€

Beneficiarios/as: 33 persoas

Áreas: Voluntariado e Recursos Naturais e Residuos

COLABORACIONES

Acde Trece Catorce
Afiando o vento
A Galleira
Agareso - Asociación Galega de Reporteiros Solidarios
Agrocuir
Albergue Xuvenil Salesiano de Allariz
Alianza Residuo Cero
Amigas das árbores de Ourense
Amigas das árbores de Vigo
Amigas de la Tierra
Amigos de la Tierra Europa (FOEE e YOUNGFOEE)
Amnistía Internacional Galicia
Área de Responsabilidade Social e Cooperación da UVigo
Arredor do rural
Asociación A Industriosa
Asociación de afectados polo vial de Beade (AVIBE)
Asociación de Alumnas da Escola de Enxeñería e Minas da Universidade de Vigo
Asociación de Desarrollo Pespirense (ADEPES), Honduras
Asociación de Mujeres Defensoras de la Vida (AMDV), Honduras
Asociación de Mulleres Salgadas
Asociacion DOA
Asociación Nós Mesmas
Asociación Ecoloxistas Galiza (Atlántica e Verde)
Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza (ADEGA)
Asociación para el Fomento del Desarrollo Local Ecosostenible en Río San Juan (ASODELCO), Nicaragua
Asociación Pola Defensa da Ría de Arousa

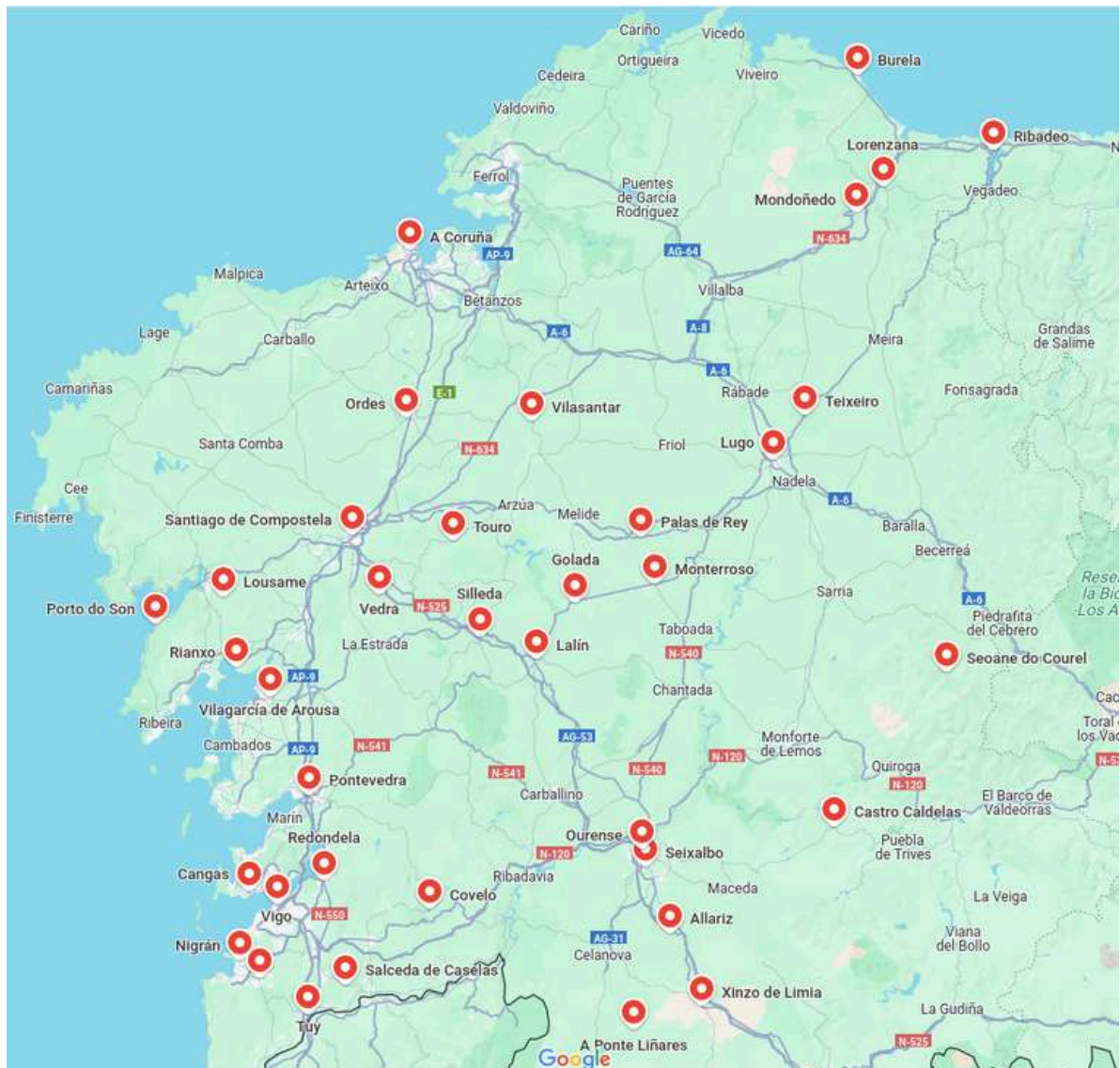
Asociación Pola Defensa da Ría de Pontevedra
Asociación Raíña Paraíso
AAVV Veciños Zona Centro VIgo
Aventeira S. Coop. Galega
Biblioteca Pública de Ourense
Bico de Grao
Burla Verde
CECU (Federación de Consumidores y Usuarios)
CEE de Panxón
CEIP Anexa
CEIP Cedeira
CEIP nº1 de Tui
CEIP Porto Cabeiro
CEIP Rosalía de Castro (Lugo)
CEIP San Salvador de Teis
CEIP Seixalbo
CEIP Sobreira-Valadares
CGONGD (Coordinadora Galega de ONGD)
Cofradía de Lourizán
Coop 57
CPR Possumus
CPREX Gándara International School
Comunidade de Accións e Saberes | Arredor do Rural
Comunidade de Montes en Man Común de Froxán (Lousame)
Comunidade de Montes en Man Común de Mazaira (Castro Caldelas)
Comunidade de Montes en Man Común de Tronceda (Castro Caldelas)
Comunidade de Montes en Man Común de Tameiga
Concello de Allariz
Concello de Covelo

Concello de Nigrán
Departamento de Psicoloxía Social, Básica e Metodoloxía da USC
Deputación de Pontevedra
Dirección Xeral de Relacións Exteriores e coa Unión Europea, Xunta de Galicia
Dirección Xeral de Xuventude e Voluntariado, Xunta de Galicia
Ecoloxistas en Acción
EEI Vila Laura
EEI Monte da Guía
Enxeñería sen Fronteiras
Elena Ojea Fernández Colmeiro
Escola de Tempo Libre Xaruma
Escola Politécnica Superior de Lugo
Facifestia
Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte da UVigo
Federación de Asociacións Veciñais de Vigo
Federación Galega de Ecoloxistas en Acción
FEG - Federación Ecoloxista Galega
Fiare Banca Ética
Francesco Storino
Fundación Eira da Xoana
Fundación Monte Escola
Fundación Ramón González Ferreiro
Fundación Roberto Rivas
Gemma Paz Gil
Greenpeace Galicia
Grupo Scout Ilex 695
Habitat
Hortalízate
Horta do Cadaval
IES Monte Castelo
IES N° 1 Ordes
INJUVE - Instituto de la Juventud de España
Iria López González
Isabel Seivane
La Canalla
La Voz de Galicia

Marcha Mundial das Mulleres
María Ferreiro
Mª José Saavedra Carballido
Nosa Enerxía, sociedade cooperativa galega
OEGA-Observatorio Eólico de Galicia
Onda Cero
Organización Galega de Comunidades de Montes
Plan Proxecta, Consellería de Educación
Plataformas Amil Sen Eólicos
Plataforma de afectados pola autovía A-57
Plataforma Galiza sen Gas
Plataforma Mina Touro O Pino Non Portovello En Clave
Pura Seoane
Raquel Doallo (aopaso)
Rede Europea contra a Pobreza en Galicia
Rede Social Galicia Sur
Rede Somos Comuneras (Wonder Commonlands)
RESCOP - Rede Solidaria Contra a Ocupación de Palestina
Salvemos ao rural da A57
Semente, Grupo de consumo
SEO/BirdLife
SEPIU (Servizo de Participación e Integración Universitaria da USC)
SLG - Sindicato Labrego Galego
SGHN - Sociedade Galega de Historia Natural
STEG - Sindicato de traballadores do ensino galego
Sindicato Labrego Galego
Subdirección Xeral de Meteoroloxía e Cambio Climático
Suburbia, Formaçon, investigación e facilitación transfeminista
Tamara Nogueira Estévez
Ulloa Viva

Universidad Nacional Agraria (UNA),
Nicaragua
Universidade de Vigo (UVigo)
Universidade de Santiago de Compostela
(USC)
Uxia de Buciños
Verdegaia
Voz Natura
WWF
ZineMusik Producciones

ONDE ESTIVEMOS

En Honduras

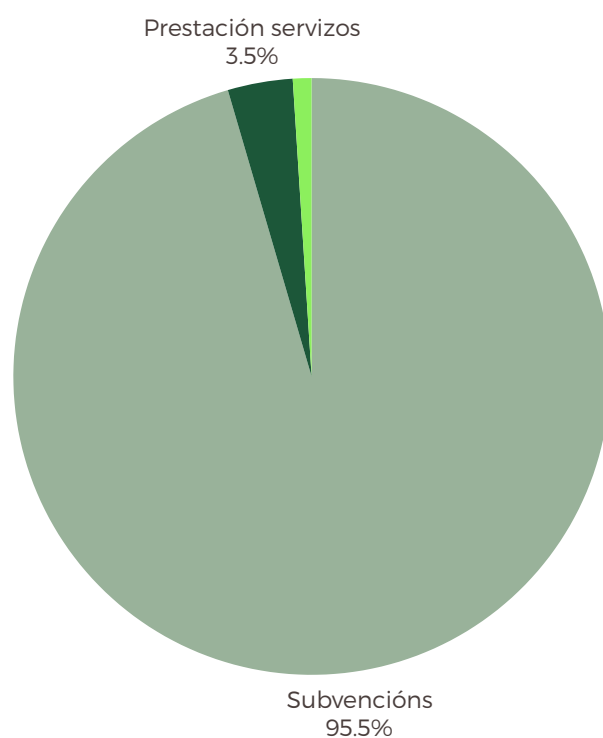
En Nicaragua

AS NOSAS CONTAS

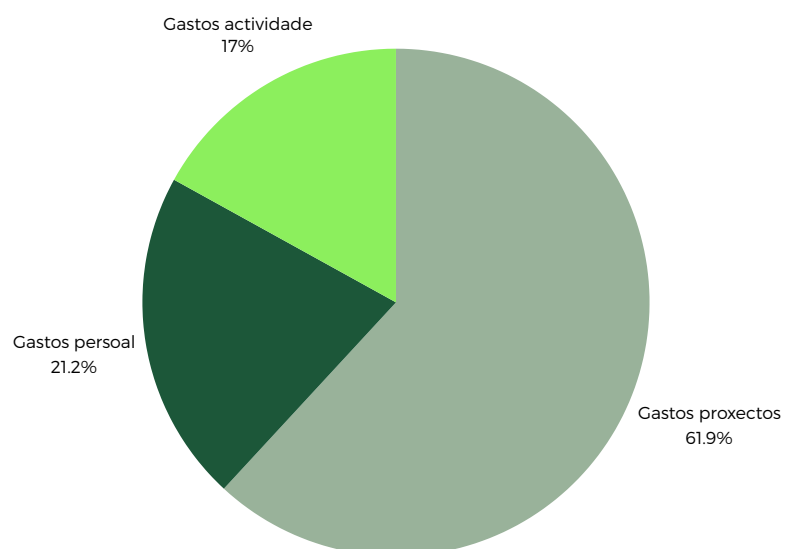
Ingresos 2024

Subvencións	392.655,69€
Prestación de servizos	14.481,95€
Cotas de socias/ doazóns	4.153,00€
TOTAL	411.290,64€

Gastos 2024

Gastos directos proxectos	251.994,91€
Gastos persoal	86.165,29€
Gastos actividade	69.109,83€
Amortizacións	555,01€
TOTAL	407.825,04€

Resultado do exercicio: 3.465,60€

Amigas da Terra (Ourense)

Rúa Bedoia, 52°D 32004 Ourense
Teléfono: [+34] 988 374 318

Amigas da Terra (Vigo)

Rúa Velázquez Moreno, 9 2° 36201 Vigo (Pontevedra)
Telefono: [+34] 986 229 089

www.amigasdaterra.net

@Amigas.da.Terra.Galicia

@adtgalicia

@amigasdaterra_galicia

@amigosdaterra5800
@amigosdaterraGalicia

Mobilizar, resistir, transformar